

Teema-aihe: Tilastointi

Puumarkkinatyöryhmä
28.3.2019

Aarre Peltola

Teollisuuspuun kaupan tilaston sisältö

Kohdistuu yksityismetsien puukauppaan

- Hinnat
- Ostetut puumäärät

Tilaston puutavaralajit

- Mänty-, kuusi- ja koivutukit
- Mänty-, kuusi- ja koivukuitupuu
- Mänty- ja kuusipikkutukit
- Erikoispuu (vain ostetun erikoispuun määrä)

Aluejako

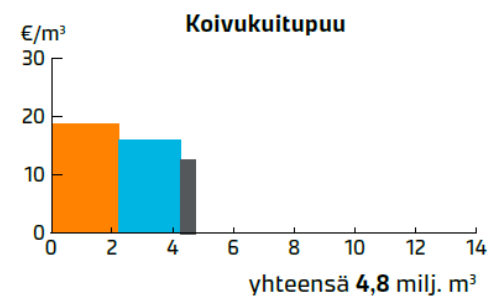
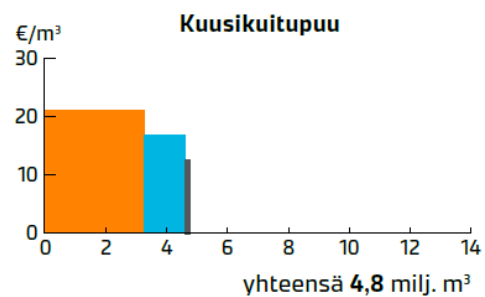
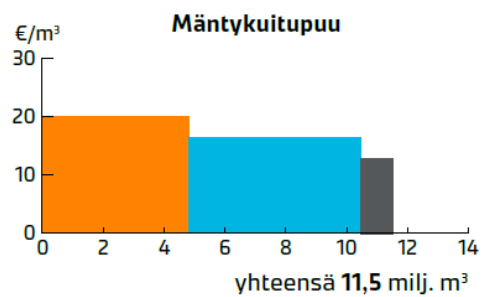
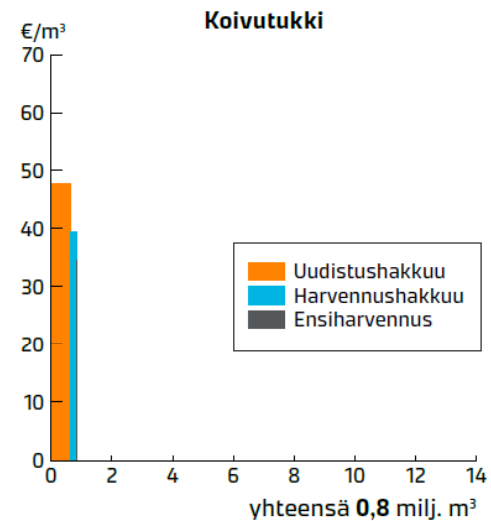
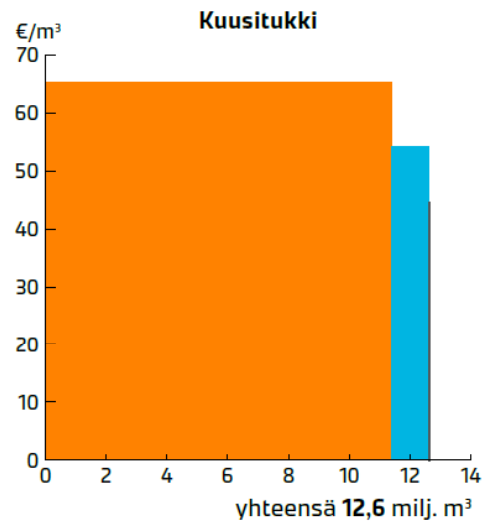
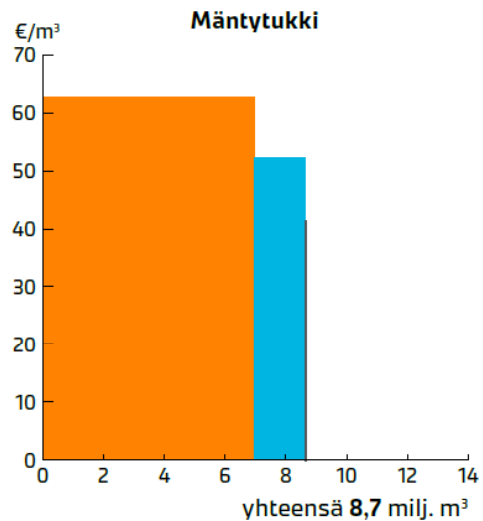
- Hinta-alueittain, 7 kpl
- Vuositilastot lisäksi maakunnittain

Kauppamuodot

- Pystykaupat (jaotellaan myös hakkuutapoihin (uudistushakkuu, harvennushakkuu, ensiharvennushakkuu)
- Hankintakaupat

PÄÄPUUTAVARALAJIEN HINNAT JA OSTOMÄÄRÄT YKSITYISMETSIEN PYSTYKAUPOISTA HAKKUUTAVOITAIN 2018

<https://stat.luke.fi/teollisuuspuun-kauppa>

Puukauppatilastot ja niiden tiedonkeruut

Se yritys ilmoittaa tiedot tilastoon, joka tekee puukauppasopimuksen yksityismetsänomistajan kanssa ja tilittää metsänomistajalle häneltä ostamansa puun

Kuukausi ja vuositilastojen aineistot

- Suurimmat metsäteollisuusyritykset, metsänhoitoyhdistykset

Viikkoseurannan aineisto

- Metsäteollisuus ry:n jäsenyritykset

Puukauppatilastoinnin kehittämisen esiselvitys (1)

Tausta

- Puukaupan erilaiset hintalisät, bonukset, kylkiäiset ym. eivät näy tilastoiduissa hinnoissa
- Uudet tavaralajit yleistyvät puukaupassa, esim. kokorunkona ostaminen
- Tilastoitujen hintojen vaikutus sahateollisuuden sivutuotteiden hinnoitteluun
- Kainuu-Pohjanmaa hinta-alueella rannikon läheisyydessä hinnat erilaiset kuin lähellä Venäjän rajaa

Selvittämistavoitteet

- Puukauppaan liittyvien sellaisten lisien ja ehdollisten erien yleisyys ja suuruus, jotka eivät sisälly kauppakirjaan merkittyihin puun yksikköhintoihin.
- Puukaupassa sovitut ehdolliset lisät/vähennykset realisoituvat tavallisesti hakkuun jälkeen. Kuinka pitkä on aikaviive puukauppasopimuksesta ehdollisten lisien maksamiseen? Viedäänkö yritysten järjestelmiin niiden arvoa koskeva ennakkotieto kauppahetkellä?
- Puun ostajien halukkuus ja valmiudet tuottaa ja toimittaa tietojärjestelmistään puukauppatilastoinnin kehittämiseksi tarvittavaa lisätietoa
- Muiden kuin nykyisin käytössä olevaan tavaralajimenetelmään perustuvien puun hinnoittelumenetelmien periaatteet ja yleisyys sekä mahdollisuudet niiden tilastointiin. Nykyinen tilasto perustuu pelkästään perinteisesti käytettyihin puutavaralajeihin (tukki- ja kuitupuu, pikkutukit), mutta esimerkiksi kokorunkohinnoittelu on yleistynyt.
- Tutkitaan, onko mahdollista jakaa Kainuu-Pohjanmaan puukaupan hinta-alue kahteen osaan, ja ryhtyä tuottamaan tilastotietoa erikseen molemmille alueen osille. Selvitetään rajoittaako tietosuoja tällaisten tietojen julkaisemista.

Puukauppatilastoinnin kehittämisen esiselvitys (2)

Haasteet

- Puukaupan yhteydessä tarjotut palvelukokonaisuudet ja lisät ovat erittäin monimuotoisia ja muuttuvat jatkuvasti. Tiedot tulisi kerätä kaikilta vastaajilta ja tilastoida samoilla periaatteilla -> **tiedonkeruuhaaste**
- Miten lisistä saatu tieto tulkitaan, kun kaikki ostajat eivät maksa lisiä ja lisät ovat hyvin erilaisia. Lisät tuskin kohdennettavissa puutavaralajeille ja vaikutus voi vaihdella yli ajan -> **hintakehityksen tulkinta vaikeaa** (hintalisäkomponentti aikasarjoissa)
- Kokorunkohinnan tilastoinnissa puut pitäisi järeysluokitella ja on varmistettava tietosuojan toteutuminen
- Kerättävän tiedon pitäisi löytyä yritysten tietojärjestelmistä, järjestelmämuutokset hitaita

Budjetti – MMM Tutkimus- ja kehittämismäärärahat ja Luken omarahoitus

- 2,9 kuukautta työtä

Puukauppatilaston kehittämisen esiselvityksen vaiheet

Luken metsätilastojen asiakkuusryhmän perustaminen ja hyödyntäminen

Puukauppatilaston kehittäminen Suomen Virallisen Tilaston järjestelmässä

alki	
Mänty	
eur/m3	m3

Kyselylomakkeen laatiminen

Kyselyn suorittaminen
(5-6/2019)

Tulosten käsittely ja analyysi
(valmis 11/2019)

Luken metsätilastojen asiakkuusryhmän perustaminen

Kokoonpano

- Luke on kutsunut kutsuu metsätilastojen asiakasryhmään edustuksen Metsäteollisuus ry:stä, Sahateollisuus ry:stä, MTK:sta, Tilastokeskuksesta, MMM:stä ja Luken tutkimuksesta
- Luken tilastoyksiköstä Johanna Laiho-Kauranne (pj), Esa Katajamäki ja Aarre Peltola
- Ryhmää voidaan täydentää käsiteltävien asioiden mukaan

Tarkoitus

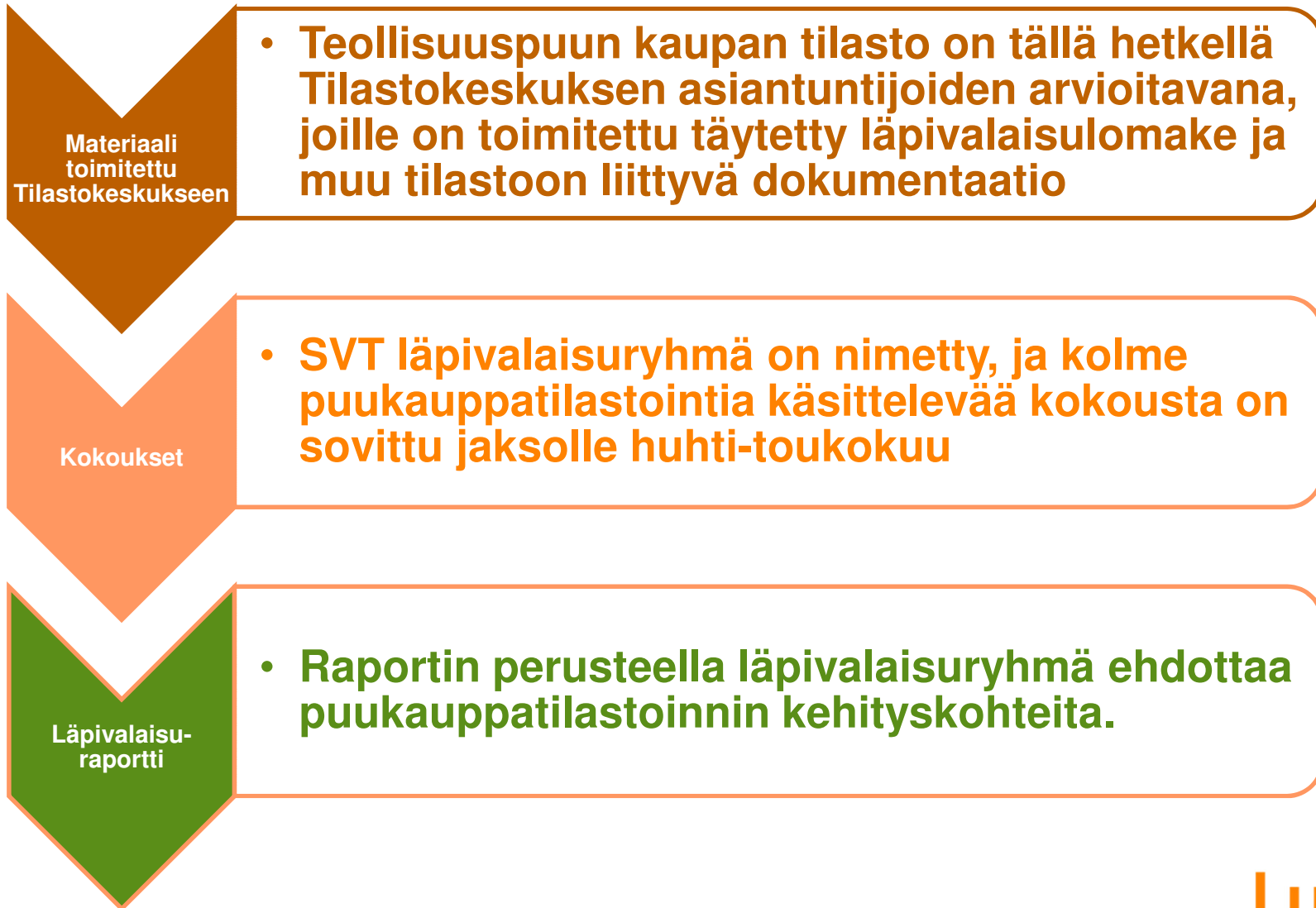
- Ryhmän tarkoituksena on antaa Lukelle asiakas- ja asiantuntijapalautetta sekä ehdotuksia metsätilastotuotannon kehittämistä ja alan tietovarantojen tehokkaammasta hyödyntämisestä tilastoinnissa

Työn kohdistuminen

- Ensimmäinen kokous 16.4, kokouksia 2-3 vuodessa
- Ryhmä aloittaa työnsä **puukauppatilastoista**, myöhemmin ryhmässä käsiteltävät asiat **vaihtuvat metsätilastojen kehittämisen painopisteiden** mukaan

Puukauppatilastojen kehittäminen Suomen Virallisen Tilaston (SVT) järjestelmässä

Puukauppatilastojen kehittäminen Suomen Virallisen Tilaston (SVT) järjestelmässä

Läpivalaisut ovat tilastojen katselmointia ja yhteinen kehittämistyökalu Suomen Virallisen Tilaston (SVT) toiminnassa

Luke on ehdottanut puukauppatilastot Tilastokeskuksen koordinoimaan läpivalaisuun, jossa Tilastokeskuksen hintatilastoasiantuntijat arvioivat puukauppatilastoinnin menetelmät

SVT läpivalaisuissa arvioidaan tilastojen laatua ja annetaan kehittämissuhteita

- Läpivalaisuissa käydään läpi puukauppatilaston tuotanto ja siinä käytetyt toimintatavat sekä tilastoon kohdistuvat vaatimukset sekä niiden toteutuminen.
- Läpivalaisu on vertaisarviointia, jossa toinen tilastoviranomainen käy lävitse puukauppatilaston tuotantoprosessin
- Normaalisti läpivalaisuun tekee kolmen asiantuntijan tiimi
- Läpivalaisuista kirjoitetaan raportti, jota hyödynnetään puukauppatilaston kehittämisessä

Jos läpivalaisuun perusteella tehdään muutoksia tilastointiin

- Yritysten valmius tuottaa uudella tavalla luokiteltua tietoa selvitettävä
- Jos tämä edellyttää muutoksia yritysten metsäjärjestelmissä käytettyihin luokituksiin, tilastoinnin muutokset ovat hitaita.

Puukauppatilaston kehittämisen esiselvityksen seuraavat toimenpiteet

- **Etsitään puukaupan asiantuntijat, joille kysely kohdistetaan**
- **Laaditaan puukaupasta sähköinen kyselylomake, joka lähetetään puukauppa-asiantuntijoille**
- **Testataan lomaketta**
- **Lomakkeen lähetykset asiantuntijoille ja haastattelut**
- **Asiakasryhmän näkemysten selvittäminen**

Kiitos!

aarre.peltola@luke.fi